

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ

квітень 2023 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

для вступу на навчання для здобуття ступеня вищої освіти «магістр» на основі
раніше здобутого ступеня вищої освіти бакалавра, магістра (освітньо-
кваліфікаційного рівня спеціаліста)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація (за наявності): 035.033 Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша польська

Освітня програма: Філологія. Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша польська

Схвалено на засіданні кафедри
протокол № 7 від 14 лютого 2023 р.

Зав. кафедри

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Гарант ОП

Людмила СТАНІСЛАВОВА

Програма розглянута та схвалена на засіданні вченої ради гуманітарно-
педагогічного факультету
протокол № 8 від 15 березня 2023 р.

Голова вченої ради факультету

Людмила СТАНІСЛАВОВА

Програма фахового вступного іспиту до магістратури
Для спеціальності 035 ФІЛОЛОГІЯ.
035.033 Слов'янські мови і літератури
(переклад включно) перша – польська

Вступ до слов'янської філології

Слов'янська філологія як наука і навчальна дисципліна. Слов'янські народи в сучасному світі. Проблема класифікації слов'янських мов. Праслов'янська мова як спільна прамова усіх слов'ян. Виникнення слов'янської писемності Східнослов'янські літературні мови та діалекти. Західнослов'янські літературні мови та їх діалекти. Південнослов'янські літературні мови та їх діалекти. Слов'яни в давні часи. Матеріальна та духовна культура давніх слов'ян. Традиції слов'янських народів. Зародження та становлення слов'янської філології. Розвиток слов'янської філології у першій половині ХХ — на початку ХХІ ст. Місце української мови серед інших слов'янських мов.

Сучасна українська мова

Фонетика і фонологія. Фонетичний і фонологічний аспекти вивчення звукового складу мови. Поняття фонем. Диференційні ознаки фонем. Поняття „інваріант” і „варіант” фонем. Голосні фонем, їх кваліфікація. Приголосні фонем та їх класифікація. Звукова реалізація голосних фонем в українській мові. Позиційні зміни голосних. Звукова реалізація приголосних фонем. Палаталізація приголосних. Комбінаторні зміни приголосних: асиміляція (її різновиди), дисиміляція, спрощення у групах приголосних.

Лексикологія. Слово і лексема. Денотативно-референтне значення слова. Конотації.

Семантичні зв'язки у словниковому складі мови. Моносемія. Полісемія.

Пряме і переносне значення слова. Типи переносних значень

Типи лексико-семантичних відношень: синонімія, омонімія, антонімія, паронімія.

Лексико-семантична система мови. Лексико-семантичне поле.

Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання: активна й пасивна.

Лексика української мови з погляду сфер вживання: загальноживана, спеціальна, діалектна, термінологічна, жаргонна.

Лексика української мови з погляду походження: споконвічна українська та запозичена.

Стилістична диференціація лексики.

Ономастика як галузь лексикології.

Фразеологія як розділ мовознавства. Основні типологічні ознаки фразеологізмів. Класифікації фразеологізмів.

Фразеологічна варіантність та синонімія, антонімія ФО. Індивідуально-авторські перетворення. Експресивно-стилістичні властивості фразеологізмів.

Лексикографія: предмет і завдання лексикографії. Основні типи словників

Морфологія. Основні граматичні поняття: граматичне значення, граматична форма, граматична категорія. Морфологічні, синтаксичні, функціонально-семантичні граматичні категорії. Способи вираження граматичних значень слова.

Предмет морфології. Частини мови та принципи їх виділення в українській мові.

Іменник як частина мови. Лексико-граматичні розряди іменників. Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок. Принципи поділу іменників на відміни і групи.

Прикметник як частина мови. Лексико-граматичні розряди прикметників. Повні й короткі, стягнені та нестягнені форми прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Числівник як частина мови. Функціональні розряди та структурні групи числівників.

Займенник як частина мови. Лексико-граматичні розряди займенників.

Дієслово як частина мови. Система дієслівних форм: особові форми, неозначена форма, дієприкметник, дієприслівник. Граматичні категорії дієслова: вид, спосіб, стан, перехідність/неперехідність дієслів. Категорія часу дієслова. Словозмінні категорії дієслова: особа, число, рід. Дієслова I і II дієвідміни. Дієслова з неповною парадигмою. Безособові дієслова.

Прислівник як частина мови. Функціональні розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників.

Прийменник, сполучник, частка, їх функціональні та структурні розряди. Вигук як частина мови, його розряди.

Синтаксис. Предмет синтаксису. Сурядність і підрядність як види синтаксичних зв'язків. Словосполучення як одиниця синтаксису. Підрядні та сурядні словосполучення. Принципи класифікації підрядних словосполучень.

Основні ознаки речення. Двоскладне речення. Головні та другорядні члени речення. Непоширене і поширене речення. Повне і неповне речення. Односкладне речення. Структурно-семантичні типи односкладних речень. Односкладне та неповне речення. Означено-особові та узагальнено-особові односкладні речення. Неозначено-особові односкладні речення. Безособові односкладні речення. Синтаксичний аналіз простого речення.

Поняття про ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Поняття про відокремлення та його основні умови. Відокремлення означень. Відокремлення обставин. Звертання і способи вираження та його місце в реченні. Вставні слова, словосполучення і речення.

Складне речення як синтаксична одиниця, засоби зв'язку його предикативних частин. Складносурядне речення, його структурно-семантичні типи. Складносурядні речення відкритої і закритої структури. Складнопідрядне речення як одиниця синтаксису. Речення розчленованої і нерозчленованої структури. Складнопідрядні речення з підрядним з'ясувальним. Складнопідрядні речення з підрядним означальним. Займенниково-співвідносні складнопідрядні речення. Складнопідрядне речення з підрядними обставинними. Синтаксичний аналіз складнопідрядного речення. Безсполучникове складне речення, його структурно-семантичні типи. Синтаксичний аналіз безсполучникового речення. Структурно-семантичні особливості складних речень з різними типами зв'язку. Синтаксичний аналіз складного речення з різними типами зв'язку

Культура мови

Поняття про орфоепічні норми. Вимова голосних і приголосних звуків. Вимова звукосполучень приголосних. Особливості вимови слів іншомовного походження. Засоби евфонічності в українській мові. Наголос в українській мові. Основні правила наголошування слів в українській мові. Причини порушення акцентуаційних норм.

Загальна характеристика лексико-фразеологічних норм. Особливості вживання синонімів, омонімів, антонімів, паронімів. Використання слів іншомовного походження. Мовленнева надмірність: тавтологія і плеоназм. Фразеологізми і культура мовлення.

Поняття про словотвірні норми. Нормативність творення відтопонімічних слів. Особливості творення іменників – назв осіб за професією, посадою, званням тощо. Творення присвійних прикметників. Творення і вживання активних дієприкметників.

Поняття морфологічної норми. Рід відмінкових і невідмінкових іменників. Особливості відмінювання іменників. Типові порушення норми при творенні форм ступенів порівняння прикметників. Нормативність уживання граматичних форм займенника. Специфіка відмінювання числівників. Нормативність уживання граматичних форм дієслова.

Порядок слів у реченні. Особливості координації присудка з підметом. Побудова словосполучень: складні випадки керування. Однорідні члени речення і культура мовлення. Особливості побудови складних речень.

Вступ до мовознавства

Предмет мовознавства як науки. Основні проблеми сучасного мовознавства. Вступ до мовознавства як елементарний лінгвістичний курс. Мовознавчі поля. Зв'язок мовознавства з іншими науками.

Описовий метод у мовознавстві. Порівняльний метод у мовознавстві. Структурний та конструктивний методи у мовознавстві. Синхронія і діяхронія. Індукція та дедукція.

Суспільний характер мови. Суспільні функції мови. Мова і мислення. Походження мови. Зовнішні та внутрішні причини мовних змін. Диференціація та інтеграція як результат мовних змін. Мовні контакти. Субстрат, суперстрат та адстрат. Піджин. Креольські мови.

Мова і територіальні діалекти. Літературна мова. Світові мови та мови міжнародного спілкування. Штучні мови. Мова і письмо.

Типи класифікацій мов. Структурно-типологічна класифікація мов. Генеалогічна класифікація мов (загальна характеристика). Слов'янські мови. Індоевропейська мовна сім'я. Угро-фінська та тюркська мовні сім'ї. Мови народів і народностей України. Найпоширеніші мови світу (загальна характеристика).

Системний характер будови мови. Мова як особлива система знаків. Мова і мовлення.

Звуки як одиниці фонетичної системи. Апарат мовлення. Артикуляція та артикуляційна база. Класифікація голосних звуків. Складні голосні звуки. Класифікація приголосних звуків. Склад. Наголос. Дезакцентуація. Такт. Фраза. Інтонія. Комбінаторні звукові зміни. Позиційні та історичні звукові зміни. Фонетичний закон. Фонема і система фонем. Морфологія. Морфонема як одиниця морфологічної підсистеми мови.

Слово як одиниця лексичної системи. Повнозначні та службові слова. Лексичне значення слова. Моно- і полісемія. Пряме і переносне значення слів. Синоніми. Антоніми. Омоніми. Пароніми. Склад лексики з погляду її походження. Неологізми, архаїзми та історизми. Запозичені слова. Інтернаціоналізми. Склад лексики із стилістичного погляду. Етимологія. Принципи етимологічного аналізу. Ономастика, її розділи та типи класифікацій. Лексикографія. Типи словників. Фразеологія. Типи фразеологізмів. Джерела української фразеології.

Частини мови і принципи їх класифікації. Граматичне значення, граматична форма, граматична категорія. Морфемна будова слова. Історичні зміни у морфемній будові слова. Словотвір. Способи словотворення.

Словосполучення як одиниця синтаксичної системи. Типи синтаксичних зв'язків та синтаксичних відношень у словосполученні. Речення як одиниця синтаксичної системи. Прості речення. Складні речення: сутність і типологія.

Українська графіка і орфографія.

Мовно-комунікативні основи культури спілкування

Мовно-комунікативні аспекти культури спілкування у вузі як фахова дисципліна. Мова і мовлення. Види мовленнєвої діяльності. Комунікативна ситуація. Спілкувальна поведінка. Учасники комунікативного акту. Ввічливість – основа етикетного спілкування. Нормативність мовлення і його етикетність. Вербальні і невербальні компоненти комунікативного етикету. Стандартні етикетні ситуації: вітання, звертання, привернення уваги, знайомство, запрошення, вибачення, прохання, наказ, порада, пропозиція, згода, відмова, привітання, побажання, тост, подяка, розрада, співчуття, схвалення, комплімент, зауваження, докір, висловлення сумніву, висловлення власного погляду, прощання, телефонування, розмова по мобільному телефону, листування, спілкування в мережі Інтернет. Професійно-комунікативна компетентність викладача.

Теорія і практика філологічних досліджень

Виникнення та еволюція науки. Система наукових знань. Історичні етапи науки. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження.

Види та ознаки наукового дослідження. Методологічні принципи науки. Методологія теоретичних досліджень.

Визначення мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження.

Виявлення і ознайомлення з основними літературними та архівними джерелами.

Застосування дедуктивного та індуктивного методів.

Метод системного аналізу.

Загальна характеристика наукового стилю. Мовні та жанрові особливості наукового стилю. Становлення наукового стилю української мови.

Бібліографічний апарат наукових досліджень. Пошук бібліографічної інформації в каталогах і картотеках. Потенціал електронних засобів пошуку інформації. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації.

Наукова публікація. Функції основні види. Наукова стаття. Її структурні елементи. Тези наукової доповіді. Правила їх написання.

Термін у системі наукового мовлення. Історія української термінології. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія.

Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Структура магістерської роботи. Типові помилки при виконанні магістерської роботи. Вимоги до оформлення магістерської роботи, типові помилки.

Курсова і дипломна робота як вид наукового дослідження у вищій школі. Вимоги, підготовка, виконання, захист.

Правила цитування та посилання на використані джерела при написанні магістерської роботи.

Визначення оптимальних методів наукового дослідження: загальні положення і їх застосування до теми магістерської роботи.

Вибір і обґрунтування теми дослідження. Формулювання проблеми дослідження.

Планування науково-дослідницької роботи. Вимоги до визначення наукового апарату дослідження.

Методологія дослідження. Загальнонаукова методологія. Лінгвістична методологія. Методи досліджень на емпіричному і теоретичному рівнях.

Методика викладання польської мови як іноземної

Іноземна мова і її визначення. Навчальні програми. Вибір методів навчання. Матеріали і бібліографія.

Викладання розділів польського мовознавства.

Фонетика. Викладання вимови та інтонації. Вимова і її значення у вивченні іноземної мови. Викладання морфології, лексикології, синтаксису. Мовні техніки. Метод Каллана. Метод Берліца. Метод «фішок». Метод «Академії наук». Метод Хелен Дорон. Метод «OPENING». Конспекти лекцій.

Перекладознавчі дисципліни.

Вступ до перекладознавства. Види перекладу. Що таке переклад? Еквівалентність у перекладі. Неперекладальність і її варіанти. Теорія перекладу Станіслава Баранчака. Схема Якобсона і її наслідки для перекладу. Білінгвізм як проблем перекладознавства.

Переклад у юридичній сфері. Нотаріальні документи. Страхові документи. Митні документи. Судові та цивільні документи. Кримінальні документи. Шкільні документи. Медичні документи.

Переклад у медичній сфері. Почуття і психологія людини. Анатомія людини. Перша медична допомога. Амбулаторне лікування. Аптека. Медична документація. Спорт і фітотерапія. Напротехнології.

Художній переклад. Метафори та інші художні засоби. Фразеологізми і крилаті вислови. Переклад сценаріїв, дитячої літератури, дитячої поезії і віршів, написаних верлібрів. Переклад опису природи, людських почуттів і зовнішнього вигляду людини.

Переклад у сфері бізнесу та управління. Послуги і потреби. Безробіття. Фінансові біржі. Нерухомість. Приватизація. Банківська система. Гроші і їхні функції.

Науково-технічний переклад. Механізація і комп'ютеризація. Нанотехнології. Роботика. Інженерія. Генетика. Будова автомобіля.

Переклад у політичному дискурсі. Концепція дискурсу. Стратегії дискурсу. Дискурс політичний і медіальний образ світу. Тексти гетерогенічні. Політична картина світу і картина світу окремих політиків.

Лексика з вищенаведених тематичних груп в усному перекладі (послідовному і синхронному).

Польська мова

Фонетика. Орфографія. Найголовніші історично вмотивовані фонетичні та граматичні особливості польської мови. Голосні звуки польської мови. Вимова польських носових голосних та їх алофонів. Класифікація польських приголосних; походження польських палатальних і стверділих звуків. Основні різновиди чергувань голосних та приголосних у польській мові.

Основні принципи польської орфографії. Поняття одиничності, множинності, збірності та граматична категорія числа. Реліктові форми двоїни (дуалісу).

Категорія роду. Показники категорії роду та їх співвідношення. Категорія роду іменників зі значенням особи, її словотворчі та синтаксичні аспекти. Відмінювання польських іменників. Поділ на відміни, їх загальна характеристика.

Прикметник у польській мові та його лексико-семантичні особливості. Семантико-граматичні види прикметників. Утворення ступенів порівняння. Синтетичні, аналітичні та суплетивні форми.

Характеристика займенника у польській мові. Класифікація займенників за семантичними розрядами та за типами словозміни.

Числівник як частина мови: граматичні ознаки числівника, множинність граматико-семантичної віднесеності числівника з іншими частинами мови.

Дієслово як частина мови. Дієвідмінювані, відмінювані і незмінні форми. Ієрархічність системи граматичних категорій дієслова: категорія виду, способи дієслівної дії, категорія стану, категорія особи, категорія часу, категорія способу. Незмінні дієслівні форми: інфінітив та його морфологічні типи; дієприслівник.

Прислівник як частина мови. Значення, морфологічні особливості, синтаксична роль та розряди прислівників. Синтетична та аналітична форми ступенів порівняння прислівників (stopniowanie proste i opisowe).

Прийменник як службова частина мови. Класи прийменників. Групи прийменників за походженням.

Сполучник як частина мови.

Вигук як частина мови. Значення вигуків.

Місце словотвору в системі граматики сучасної польської мови.

Словотвір іменників. Словотвір прислівників. Загальна характеристика питомих неологізмів на сучасному етапі розвитку мови.

Синтаксис. Граматична будова речення. Члени речення. Головні та другорядні члени речення. Підмет. Особливості узгодження підмета із присудком у роді, особі й числі за формою та значенням. Присудок. Особливості іменного та дієслівного присудків. Додаток. Прямий і непрямий додаток. Специфіка однорідних додатків та їх узгодження у реченні. Означення. Типи означення за способом вираження, особливість іменника в орудному відмінку в ролі означення. Означення часу, місця, способу, причини, мети, стану, напрямку, міри, обставини як основні типи означень у синтаксичній системі польської мови.

Односкладні речення. Двоскладні речення. Поширені та непоширені речення. Прості та складні речення.

Польська література

Лірика, епіка, драма. Ключові терміни. Історична обумовленість. Польська література серед літератури Західної Європи.

Середньовіччя. Античні впливи. Анонімна література. Середньовічні релігійні гімни. Діалоги.

Ренесанс. Фрашки, гімни і трени Яна Кохановського. Батько польської літератури. Міколай Рей і його спадщина.

Бароко. «Через очі – до душі». Авраам Рожнятовський, Францішек Карпінський, Веспазіан Коховський.

Просвітництво. Раціоналізм та ірраціоналізм у літературі. Французькі впливи на польську літературу. Пьотр Скарга – «совість» польського політикуму.

Романтизм. Епоха трьох пророків: А. Міцкевич, Ю. Словацький, Ц. К. Норвід. Українська школа у польському романтизмі.

Реалізм. Основні положення реалізму. Марія Конопницька та Еліза Ожешкова – майстри тенденційної повісті.

Модернізм. Магія у літературі. Філософія Ніцше у польській поезії.

Література в роках 1918-1939. Поетичні групи: «Футкристи» та «Скамандрити» серед краківської еліти.

Покоління колумбів. Т. Ружевіч, Ч. Мілош, В. Шимборська.

Література концтаборів. М. Бялошевський та З. Налковська.

Соцреалізм. Новели Марка Хласка.

Сучасна постмодерна література. Ольга Токарчук і Єжи Пільх як «посли»
України у Європі.

Шановні вступники!

Нижче пропонується рекомендована література на вибір, тобто, наприклад, підручник з української чи польської мови і т.п. подається декількох авторів. Ви можете скористатися у підготовці до іспиту будь-яким посібником (що стосується обраного питання із програми) на Ваш вибір.

Список рекомендованої літератури

1. Войцева О. Відкрий таємниці польської мови : підруч. для студентів філол. ф-тів. 2-ге вид., випр. і доп. Чернівці : «Букрек», 2016. 272 с.
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч.посібн. К.: ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
3. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства. Київ : Вид. центр «Академія», 2006. 336 с.
4. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. Підручник. Вид. 3-є. Київ : Академія, 2014. 368 с.
5. Кравчук А. Польська вимова з елементами правопису (для українців, що вивчають польську мову) : навч. посіб. Київ, 2015.
6. Кравчук А. М. Польська мова. Граматика з вправами. Підручник для вищих навчальних закладів. Київ, 2015.
7. Кравчук Алла. Польська граматика в таблицях. Київ. Фірма «Інкос», 2019.
8. Кравчук А., Ковалевський Є. Методика викладання польської мови. Мова і культура в полоністичній дидактиці в Україні : підручник для вищ. навч. закладів. Київ, 2017.
9. Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології : підручник – 2-ге вид., допов. і переробл. К. : ВЦ «Академія», 2013. 344 с.
10. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Л. : СПОЛОМ, 2001. 223 с.
11. Сайтарли І. А. Культура міжособистісних стосунків: навч. посіб. К.: Академвидав, 2007. 240 с.
12. Семеног О. Вступ до слов'янської філології : навчальний посібник. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. 190 с.
13. Стахів М. Український комунікативний етикет: навч.-метод. посіб. К.: Знання, 2008. 245 с.
14. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика. Підручник / А.К. Мойсієнко, О.В. Бас-Кононенко, В.В. Бондаренко та ін. Київ: Знання, 2010. 270 с.
15. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис. Підручник / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева. Київ : Знання, 2010. 374 с.

16. Сучасна українська літературна мова: Підручник. За ред. А. П. Грищенка. Вид. 3-ге. Київ: Вища школа, 2002. 439 с.
17. Чмут Т. К. Культура спілкування : навч. посіб. Хмельницький : ХІРУП, 1999. 358 с.
18. Чучка П. П. Вступ до слов'янської філології : У 2-х ч. / П. П. Чучка. К., 1988. Ч. 1. 78 с.; 1999. Ч. 2. 76 с.
19. Шкуратяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова : модульний курс : навч. посібник. Київ : Вища школа, 2007. 822 с.
20. Bańko M. Polszczyzna na co dzień. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa, 2022.
21. Baranowska M. Obrazy poezji. Autoportrety i portrety. Warszawa, 1998. S. 23–37.
22. Barańczak S. Zaufać nieufności. Osiem rozmów o sensie poezji 1990–1992. Kraków, 1993. 168 s.
23. Ciesielska-Musameh R., Guziuk-Świca B. Z polskim w świat. Podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego. Lublin, 2019.
24. Dąbrowska A., Dobesz U., Pasięka M. Co warto wiedzieć. Poradnik metodyczny dla nauczycieli języka polskiego jako obcego na Wschodzie. Warszawa, 2010.
25. Garncarek P. Czas na czasownik. Podręcznik do nauki języka polskiego, ćwiczenia gramatyczne. Kraków, 2018.
26. Gębał P. E. Dydaktyka kultury polskiej w kształceniu językowym cudzoziemców. Kraków, 2010.
27. Janowska I. Planowanie lekcji języka obcego. Podręcznik i poradnik dla nauczycieli języków obcych. Kraków, 2010.
28. Karczmarczyk B. Wymowa polska z ćwiczeniami. Lublin : Wydawnictwo Asocjacja LOGOPEDIC, 2012.
29. Kleszczowa K. U źródeł polskich partykół. Wydawnictwo Uniwersytet Śląski. Katowice, 2015.
30. Kołaczek E. Fonetyka. Testuj swój polski. [Phonetics. Test your Polish]. Kraków : Prolog Szkoła Języków Obcych. 2017. 168 s.
31. Kowalewski J. Kultura polska jako obca. Kraków, 2011.
32. Krzyzanowska J. Literatura Polska – przewodnik encyklopedyczny. Warszawa, 1985.
33. Kwiatkowski J. Literatura Dwudziestolecia. Warszawa, 1990. 400 s.
34. Lipińska E, Dąbmska G. Kiedyś wrócisz tu. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych. Część I, II. Kraków, 2017.
35. Lipińska E. Nie ma róży bez kolców. Kraków : Wydawnictwo UNIWERSITAS. 2010. 240 s.
36. Lipińska E. Z polskim na ty. Podręcznik do nauki języka polskiego. Kraków, 2014.
37. Madelska L., Witaszek-Samborska M. Zapis fonetyczny. Zbiór ćwiczeń. Wyd. VII poprawione i uzupełnione. Poznań : Wydawnictwo Naukowe, 2015. 174 s.

38. Markowski A. Język polski. Poradnik profesora A. Markowskiego, Warszawa: Wydawnictwo Wilga. 2003. 496 s.
39. Nagórko A. Podręczna gramatyka języka polskiego. Warszawa, 2010.
40. Nosowska D. Wiersze w pytaniach i odpowiedziach. Warszawa – Bielsko-Biała. Wydawnictwo szkolne PWN, 2010.
41. Ostaszewska D., Tambor J. Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego. Warszawa, 2012.
42. Rybacka E. Język obcy, język ojczysty? A może język zaniedbywany? [w:] *Polskość – Tożsamość – Współczesność*. Białystok, 2008.
43. Pyzik J. Przygoda z gramatyką. Fleksja i słowotwórstwo imion. Ćwiczenia funkcjonalno-gramatyczne dla cudzoziemców. Kraków, 2018.
44. Saszko I., Sierkowa J. *Poznaj Polskę*. Chmielnicki, 2016.
- S45. Seretny A. Nauczanie języka polskiego jako obcego i polskiej kultury w nowej rzeczywistości europejskiej. *Poradnik Językowy*. 2005. Nr 2.
45. Seretny A., Lipińska E. *ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego*. Kraków, 2016.
46. *Skuteczna nauka języka obcego. Struktura i przebieg zajęć językowych*. Red. H. Komorowska. Warszawa, 2009.
47. Szelc-Mays M. *Coś wam powiem. Ćwiczenia komunikacyjne*. Kraków. 2016.
48. Tambor A., Budzik J. H. *Polska półka filmowa. Krótkometrażowe filmy aktorskie i animowane w nauczaniu języka polskiego jako obcego*. Katowice, 2018.
49. Tambor J. *Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego. Ćwiczenia*. Warszawa : Wydawnictwo naukowe PWN, 2010. 190 s.
50. Tomkowski J. *Literatura polska*. Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa, 1995.
51. Wiśniewski M. *Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego*. Toruń, 2007. 202 s.
52. *W poszukiwaniu nowych rozwiązań. Dydaktyka języka polskiego jako obcego u progu XXI wieku*, red. W. T. Miodunka, A. Seretny. Kraków, 2008.
53. Zarych E. *Język kluczem do kraju podręcznik do nauki języka polskiego*. Wydawnictwo Nowela. Poznań, 2018.
54. Zarych E. *Przejdź na wyższy poziom. Podręcznik do nauki języka polskiego dla obcokrajowców*. Wydawnictwo Nowela. Poznań, 2014.
55. *Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego*, red. E. Lipińska, A. Seretny. Kraków, 2006.
56. Szóstak A. *Powtórka z literatury: cz. 1–7*. Kraków, 2000.